

CQI.เรื่องการประเมินปริมาณเลือดและแนวทางการดูแลมารดาหลังคลอด งานห้องคลอด โรงพยาบาลชุมชน ปี งบประมาณ 2554

สภาพปัญหาและที่มา

จากการทำ SIMPLE งานห้องคลอด ปี 2554 พบว่า มี Case Emergency response เกี่ยวกับมารดาหลังคลอดที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิดคือ ภาวะตกเลือดหลังคลอด จากสถิติมารดาหลังคลอด ที่มีการตกเลือดหลังคลอด ปี 2550 ตกเลือดร้อยละ 1 (14 ราย) ปี 2551 ตกเลือดร้อยละ 1.40 (12 ราย) ปี 2552 ตกเลือดร้อยละ 1.83 (16 ราย) ปี 2553 ตกเลือด ร้อยละ 0.53 (3 ราย) ซึ่งอัตราการตกเลือดเพิ่มขึ้นมาทุกปี ในปี 2553 อัตราการตกเลือดลดลง เนื่องจากมีการเฝ้าระวังมากขึ้น

แต่มีมารดาบางรายที่มีการตกเลือดไม่ได้รับการรักษาปี 2554 ตั้งแต่เดือนตุลาคม - เดือนมีนาคม 2554 มีมารดาตกเลือด 4 ราย ที่มีการประเมินและได้รับการดูแลรักษา มีมารดาอีกจำนวนหนึ่ง ของมารดาที่มีการตกเลือดและไม่ได้รับการรักษา เนื่องจากความคลาดเคลื่อนจากการประเมินปริมาณเลือดของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนแนวทางในการดูแลของเจ้าหน้าที่ทางพยาบาลไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทำให้ผู้รับบริการเกิดผลเสียด้านสุขภาพร่างกาย เพื่อป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ภาวะ Sheehan syndrome ภาวะเลือดจาง จากการเสียเลือด จากมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอดจึงได้จัดทำแนวทางการประเมินปริมาณเลือดและแนวทางในการดูแลมารดาที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประเมินปริมาณเลือดได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
2. เพื่อให้มารดาได้รับการรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพ
3. เพื่อพัฒนาระบบการดูแลมารดาหลังคลอด
4. เพื่อให้มารดาหลังคลอดได้รับการดูแลโดยทีมสหวิชาชีพ

เป้าหมาย

1. มารดาหลังคลอดทุกรายได้รับการประเมินปริมาณเลือดตามแนวทางใหม่ที่จัดทำขึ้น
2. มารดาหลังคลอดที่มีภาวะตกเลือดหลังคลอดทุกรายได้รับการรักษาตามแนวทางปฏิบัติใหม่

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนเมษายน 2554 – ธันวาคม 2554

กลวิธีการดำเนินงาน (Plan)

- ❖ ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรับทราบ นโยบาย
- ❖ Brain storming เพื่อหาแนวทางดำเนินงาน / แก้ไขปัญหา

- ❖ ลงมติเพื่อจัดทำ CQI. เรื่องการประเมินปริมาณเลือดและแนวทางการดูแลมารดาหลังคลอด
- ❖ นำเสนอ CQI ให้หัวหน้างานรับทราบ

การดำเนินงาน (DO)

- ❖ เจ้าหน้าที่ทุกคนประเมินปริมาณเลือดของมารดาหลังคลอด ดังนี้

1. ประเมินโดยการตวง เลือดจาก ถ้วยตวงปริมาณเลือด 1 ถ้วยขนาดกลาง จำนวน 150 cc.
2. ประเมินจาก Gauze /Top Gauze โดยการชั่ง คัดคำนวณปริมาณเลือดดังนี้

Gauze	1 ชั้น น้ำหนัก	0.001 กรัม
Top Gauze	1 ชั้น น้ำหนัก	0.007 กรัม
Tampon	1 ชั้น น้ำหนัก	0.007 กรัม

แบบบันทึกการประเมินปริมาณเลือดมารดาหลังคลอด

ชื่อ – สกุล.....HN.....

(A) Gauzeชั้น X 0.001 =กรัม

(B) Gauze ชุ่มเลือด.....ชั้น =cc.

(B) - (A) =CC. (1)

(D) Top Gauze ชั้น X 0.007 =กรัม

(E) Top gauze ชุ่มเลือด.....ชั้น =cc.

(E) - (D) =CC. (2)

(F) Tamponชั้น X 0.007 =กรัม

(G) Tampon ชุ่มเลือด.....ชั้น =cc.

(G) - (F) =CC. (3)

ปริมาณเลือดจากการตวง.....ถ้วย X 150 CC. = cc. (4)

ปริมาณเลือดทั้งหมด 1 + 2 + 3 + 4 = cc.

ผู้ประเมิน.....พยาบาลวิชาชีพ

ผู้ประเมิน.....พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้

โดยปฏิบัติดังนี้

1. พยาบาลผู้ทำคลอด ทิ้ง Gauze ในภาชนะที่เตรียมไว้เมื่อทำคลอดเสร็จ พยาบาล ร่วมกับพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ร่วมกันตวงปริมาณเลือด โดย พยาบาล นับ Gauze/Top Gauze / Tampon และให้พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ บันทึกใน แบบฟอร์ม

การประเมินผล/ผลลัพธ์

1. จากแบบบันทึกปริมาณเลือด มารดามีผลการประเมินปริมาณเลือดทุกราย
2. ปริมาณการประเมินเลือดหลังคลอด สัมพันธ์กับผล HCT หลังคลอด 100 %
3. มารดาหลังคลอดที่ประเมินพบว่ามีเลือดหลังคลอด ได้รับการรักษา 100 %

การปรับเปลี่ยน

เดิม	ใหม่
<p>1.การคำนวณปริมาณเลือดยังมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่แน่นอน</p> <p>2. การคำนวณไม่มีการบันทึก ประเมินแบบคร่าว ๆ ไม่เที่ยงตรง</p> <p>3. พยาบาลผู้ทำคลอดประเมินปริมาณเลือดคนเดียว อาจทำให้ลำเอียงได้</p>	<p>1.มีแนวทางปฏิบัติที่แน่นอน</p> <p>2. มีการบันทึกการประเมินปริมาณเลือด อย่างเที่ยงตรง</p> <p>3.พยาบาลร่วมกับพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ ประเมินปริมาณเลือดร่วมกัน</p>

บทเรียนที่ได้รับ

1. ในอดีตที่ผ่านมาการประเมินปริมาณเลือดไม่สัมพันธ์กับอาการที่เปลี่ยนแปลงและผล Hct ของมารดาหลังคลอด
2. การประเมินปริมาณเลือดที่น่าเชื่อถือเป็นแนวทางในการดูแลมารดาหลังคลอดของแพทย์ และมารดาได้รับการรักษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

รายนามผู้ร่วมโครงการ

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
1. นางวัชณี อินยาพงษ์	หัวหน้างานห้องคลอด	
2. นางอำภา ทวีพันธ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	
3. นางสาวนราธร ไชยงาม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	
4. นางสาวศิริปทุม เพชรล้วน	พยาบาลวิชาชีพ	
5. นางณัฐชуда รุ่งโรจน์บวรกิจ	พยาบาลวิชาชีพ	
6. นางสาวเกื้อกูล โสริยาตร	พยาบาลวิชาชีพ	
7. นางสาวภาวรรณ ใจนวน	พยาบาลวิชาชีพ	
8. นางยุวภา เสนาะ	พยาบาลวิชาชีพ	
9. นางสาวอรรวรรณ ตะเคียนศก	พยาบาลวิชาชีพ	
10. นางสาวพรนิตา โศกกลาง	พยาบาลวิชาชีพ	
11. นางสาคร จำปาโคกรวด	พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้	
12. นางอุบลศรี เพ็ชรล้วน	พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้	
13. นางพัทธนันท์ ลัดดากลม	พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้	
14. นางสาวนงลักษณ์ ใจดี	พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้	
15. นางดวงหทัย ศรีลาชัย	พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้	
16. นายไพบุลย์ มะณี	พนักงานประจำตึกผู้ป่วย	
17. นายภูษิต สถานพงษ์	พนักงานประจำตึกผู้ป่วย	

แบบบันทึกการประเมินปริมาณเลือดมารดาหลังคลอด

ชื่อ - สกุล.....HN.....

(A) Gauzeชิ้น X 0.001 =.....กรัม

(B) Gauze ชุ่มเลือด.....ชิ้น =.....cc.

(B) - (A) =.....CC. (1)

(D) Top Gauze ชิ้น X 0.007 =.....กรัม

(E) Top gauze ชุ่มเลือด.....ชิ้น =cc.

(E) - (D) =.....CC. (2)

(F) Tamponชิ้น X 0.007 =.....กรัม

(G) Tampon ชุ่มเลือด.....ชิ้น =cc.

(G) - (F) =CC. (3)

ปริมาณเลือดจากการตวง.....ถ้วย X 150 CC. = cc. (4)

ปริมาณเลือดทั้งหมด $1 + 2 + 3 + 4 =$ cc.

ผู้ประเมิน.....พยาบาลวิชาชีพ

ผู้ประเมิน.....พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้

แบบบันทึกการประเมินปริมาณเลือดมารดาหลังคลอด

ชื่อ - สกุล.....HN.....

(A) Gauzeชิ้น X 0.001 =.....กรัม

(B) Gauze ชุ่มเลือด.....ชิ้น =.....cc.

(B) - (A) =.....CC. (1)

(D) Top Gauze ชิ้น X 0.007 =.....กรัม

(E) Top gauze ชุ่มเลือด.....ชิ้น =cc.

(E) - (D) =.....CC. (2)

(F) Tamponชิ้น X 0.007 =.....กรัม

(G) Tampon ชุ่มเลือด.....ชิ้น =cc.

(G) - (F) =CC. (3)

ปริมาณเลือดจากการตวง.....ถ้วย X 150 CC. = cc. (4)

ปริมาณเลือดทั้งหมด $1 + 2 + 3 + 4 =$ cc.

ผู้ประเมิน.....พยาบาลวิชาชีพ

ผู้ประเมิน.....พนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้